

GLAS GORENJSKE

LETNO VIII. — ST. 34

KRANJ, 20. AVGUSTA 1955

V petih dneh dve seji občinskega ljudskega odbora

Zdravstveni dom in porodnišnica sta bili glavni temi razprave

Kranj, 16. avgusta.

Pretekli petek je bila v sejni dvorani mestne občine pod predsedstvom Ceneta Beznika seja LOMO Kranj, na kateri so pred prehodom na dnevni red razpravljali tudi o najvažnejših sklepih zadnje seje.

Glede polmilionjskega kredita Restavraciji Kranj so sklenili, da bo dala "Iskra" 420.000 dinarjev, "Tiskanina" 48.000 dinarjev, ljudski odbor pa bo prispeval sredstva tako, da jo bo oprostil prometnega davka na alkoholne piace.

Nadalje je bil sprejet sklep o reorganizaciji osnovne šole v Kranju. Ustanovila se bo osnovna šola Kranj - Planina, ker je v kranjskih osnovnih šolah sedaj že okoli 1200 otrok, kar onemogoča delo in kvarno vpliva na zdravje.

NOV ZDRAVSTVENI DOM V KRANJU ŽE KONEC PRIHODNJEGA LETA

Glavna razprava je bila o gradnji Zdravstvenega doma v Kranju. O tem vprašanju

so že dolgo razpravljali na vseh važnejših sestankih. Da je Zdravstveni dom v Kranju danes nujno potreben, je vsakdo prepričan, zato bo treba nujno pritiči z gradnjo. Največji problem je seveda denar — ta dograditev bi potrebovala 120 milijonov dinarjev. Od tega naj bi dal OLO od lanskoletnega viška Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje 42 milijonov, če bo LOMO prispeval tudi svojih 58 milijonov. Ta denar bo LOMO dobil od "Komunale" — in sicer 43 milijonov, 15 milijonov pa bo zagotovil do konca julija prihodnjega leta. S tako rešitvijo bi bil finančni problem v glavnem rešen, tako da bi lahko pričeli z gradnjo.

Svet za prosveto in kulturo,

SOLSKA POSLOPJA SO POTREBNA POPRAVILA

Nadalje so razpravljali o razdelitvi sredstev za vzdrževanje šol. Od skupne vsote 3.440.000 din je dve tretini namenjenih za kritje najpotrebnnejših gradbenih stroškov. Ostalo tretjino (1 milijon 164.000 din) pa je Svet za gospodarstvo namenil za popravilo šol in občinske hiše. Največjega popravila sta potrebi osnovna šola in III. gimnazija v Stražišču. Naknadno pa je bil sprejet tudi predlog, da se odstopi del denarja namenjenega za popravilo mestne hiše I. in II. gimnaziji v Kranju. Tako bo šoli skupno dodeljeno 440.000 dinarjev, katere naj porazdeli je bil izvoljen tudi 7-članski upravni odbor.

Lj.

ostalih 706.000 din pa bo ostalo za popravilo občinske stavbe.

PORODNISNIČKA NA LABORAH ZA PODROČJE NEKDANJEGA KRAJSKEGA OKRAJA

Potreba po porodnišnici v Kranju je iz dneva v dan vedno. Zato je bil na seji sprejet tudi sklep, da se ustanovi, v prostorih otroških jasli "Janina" na Laborah, porodnišnica. Porodnišnica bo za sedaj imela 35 postelj. Opromo v glavnem že imajo, treba bo nabaviti še potrebne aparature. Predvidena kapaciteta — 900, menijo, da bo zadostovala za področje nekdanjega kranjskega okraja. Za pravilno delovanje je bila izvoljena tudi 7-članski upravni odbor.

Izvolili

V tej številki:

Na 3. strani berite o petletnem delavskem upravljanju v Železarni na Jesenicah

Turistične "cveike" - iz domačih logov (stran 4)

Pred gledališko sezono na Jesenicah (stran 5)

Izvolili so vodstva komun na Gorenjskem

KONSTITUIRANJE ODBORA V KAMNIKU

V petek, 12. t. m. je bila prva seja občinskega odbora nove občine Kamnik. V novem odboru zastopa dosedanje kamniško občino 18 odbornikov, Komendo in Kamniško Bistrica po 6, Tuhinj 4, Sred vas 3, Motnik in h Kamniku priključeni del občine Radomlje pa po 2 odbornika. Sejo je vodil najstarejši odbornik tovariš Loize Bešter, prisoten pa je bil tudi tajnik OLO Ljubljana - oklica tov. Matjano Dolene.

Predsednik mandatno - i-

munitetni komisije bo Smilja

Gostiša, člani pa Porenta, Za-

gar, Zevnik in Hribar.

Komisija za gospodarstvo

bodo sestavljali predsednik

Zavrl in člani Čemežar, Ko-

privec, Bajželj, Sušnik.

Komisija za pravne predpi-

se pa bodo sestavljali predsednik

Cvenkelj, nadalje člani:

Mohor, Regberger, Čarman in

Kogelj.

Predsednik komisije za proš-

nje in pritožbe bo Poličar,

člani pa Tratnik, Kuhar,

Sekme in Ajdovec.

Nato so izvolili še 9 svetov.

Predsednik sveta za splošno

upravo bo Jože Pogačar, čla-

ni pa Guček, Oman, Škofic,

Konobelj, Suhadolnik in

Franc Fister.

Tovariš Anton Seljak bo

predsednik Sveta za gospodar-

stvo. Člani bodo Mulc, Šefic,

Brunskole, Drinovec, Cegnar,

Senk, Hlebec, Bečan, Miklav-

čič in Bajželj.

Predsednik Sveta za komu-

nalne zadeve bo Jaka Kolenc,

člani pa Vodnik - Blagotin-

šek, Poličar, ing. Sraka, Reh-

berger, Jože Aleš, Snedic in

Umnik.

V Svetu za šolstvo bo pred-

sednik Jože Kožuh, člani pa

bodo Malgaj, Mohor, Bršar,

Čemažar, Kuharčič in Stefe.

Za predsednika Sveta za

prosveto in kulturo je bila

izvoljena Danila Gril, zvezni

poslanec v Zboru proizvajal-

cev, člani pa bodo Stok, Lipar,

Cvenkelj, Jan, Pagon in

Zorc.

Predsednik Sveta za zdrav-

stvo bo ing. Lasič, člani pa

Jenko, Boštjančič, Pičulin, dr.

Fortič, Ribičnik in dr. Baj-

želj.

Marija Starc bo predsednik

Sveta za socialno skrbstvo,

člani sveta pa bodo Krajcar,

Rajko Mali, Kadivec, Hribar,

Šinkovec, Hočevar in

Zavriš.

Predsednik Sveta za varstvo

materje in otroka bo tov.

Marija Strajnar, člani pa bodo

Gašperšič, Polajnar, Dolenc,

Sinkovec, Hočevar in

dr. Tuma Vela.

Tovariš Ivan Strajnar pa bo

predsednik Sveta za delo in

delovna razprava, člani sveta

pa bodo tovariši Benčić, Trat-

nik Oman, Malec, Solar in Pet-

kovič.

Na koncu seje so odborniki

še sklepali o začasnom načinu

povračila stroškov odbornikom in članom svetov

za seje.

A.

izvoljen za predsednika komunskega odbora dosedanja predsednik občine tov. Vidali.

V BOHINJU

V soboto je novi ljudski odbor komune Bohinj imel svojo prvo sejo, na kateri je izvolil za predsednika komune tovariš Alojza Logarja, imenovan je tudi nekaj komisij. S tem so bile prve seje in konstituante novih odborov na Gorenjskem končane. V ostalih komunah so bili izvoljeni za predsednike:

ZA KOMUNO BLED tovariš

Jože Kapus

ZA KOMUNO RADOVLJICA tov. Jaka Erzen

ZA KOMUNO CERKLJE tovariš Janez Močnik

ZA KOMUNO ŠKOFJA LOKA tovariš Sveti Kobal

ZA KOMUNO POLJANE tovariš Anton Peterl

ZA KOMUNO ŽELEZNICKI tovariš Janez Trojar in

ZA KOMUNO ŽIRI tov. Peter Naglič

Nekateri ljudski odbori, kot v Kranju in Jesenicah pa so imeli že tudi druge seje, na katerih so sprejeli statute in izvolili odborniške misije ter svete pri ljudskem odboru. V ostalih komunah pa so se v glavnem pripravili na volitve teh komisij in svete. Nekateri občini, predvsem večje, so — oziroma bodo — svete za zdravstvo in socialno politiko delili v več svetov, prav tako pa bodo delili tudi Svet za prosveto in kulturo v dva sveta in sicer: v svet za šolo in svet za prosveto.

Zaključili so tudi s sistematisacijo uprave in izvršili razdelitev uslužbencev. Na sedežih dosedanjih ljudskih odborov bodo ostale krajevne pisarne kot podaljšek aparata komune. V glavnem se vse priprave bližajo koncu in so nekateri komunski odbori že pripravili svoje tretje seje.

Tudi okrajni ljudski odbor bo imel 31. avgusta svojo redno sejo, na kateri bo izvršil še zadnje priprave v zvezi z reorganizacijo. Imenoval bo načelnike posameznih svetov, razne inšpekcijske in druge komisije.

Za novo predsednik ljudskega odbora bo izvoljen dozdedanjši predsednik OLO Moravče Martin Klopčič.

Tudi v Mengšu je bil na seji, ki je bila pred nedavnim,

Količevski papirničarji so proslavili

20. letnico uspele stavke

Preteklo nedeljo je bilo zaključeno praznovanje občinskega praznika v Domžalah. Ob tej prilnosti so v Papirnicah Količevu proslavili tudi 20. obletnico uspele 9-tedenske stavke.

Proslavi so kot gostje prisostvovali: predsednik novega ljubljanskega okraja dr. Marjan Dermastja, zvezni ljudski poslanec Tomo Brejc, predstavniki okrajnega odbora sindikata kemičnih delavcev Franc Plazar in predsednik

domžalske komune Franc Avbelj - Lojko.

Na zborovanju delavstva je govoril udeleženec takratne stavke in sedanji predsednik DS tov. Zanoškar. Predsednik KSS Domžale Ivan Peterca je kolektivu ob tej prilnosti poklonil umetniško sliko Toneta Kralja "Stavka na Količevem".

Slavnost se je zaključila z bogatim kulturnim sporedom,

kjer so nastopile skupine iz Količevega, Domžal in Crnuč.

Gradnja Zdravstvenega doma še vedno na dnevnem redu

**S skupščine Okrajnega zavoda
za socialno zavarovanje v Kranju**

V torek je bila v Kranju skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju, kateri so prisostvovali tudi številni gostje. Med njimi so bili podpredsednik okr. ljudskega odbora Ivan Bertoncelj - **Johan in Dušan Horjak** ter direktor republiškega Zavoda za socialno zavarovanje dr. Bojan Špicar. Skupščina je predvsem razpravljala o nameravani združitvi okrajnih zavodov v Kranju in Jesenicah ter o presežku sredstev Okrajnega zavoda v Kranju, ki so namenjena nadaljni gradnji Zdravstvenega zavoda v Kranju.

**ZDRAVŠTEV OBEH
OKRAJNIH ZAVODOV**

V poročilu, ki ga je podal predsednik Izvršnega odbora Okrajnega zavoda, je bilo predvsem govor o nameravani združitvi obeh zavodov v Kranju in Jesenicah. Delegati so razpravljali o bodoči organizacijski obliki socialnega zavarovanja na Gorenjskem in sklenili predlagati skupščini obeh zavodov, naj bi se na

področju Gorenjske ustanovitev podružnice v Kranju, Jesenicah, Škofiji Luki, Radovljici in Tržiču. Po predlogu naj bi zavarovanci Bohinjske komune sodili k podružnici v Radovljici. O tem se bodo sicer še izjasnili sami zavarovanci.

Razpravljalci so tudi o tem ali naj osvoje za bodočo skupščino enotno Okrajnega zavoda delegatski ali enostavni volilni sistem. Gre namreč za to ali naj v bodočo skupščino okrajnega zavoda delegirajo posamezne komune toliko delegatov kot imajo zavarovancev, ali pa naj se obe dosedanjih skupščin enostavno združita. Skupščina v Kranju je osvojila mnenje, naj bi se obe skupščini v takem sestavu kot sta, združili. Tako bo štela skupščina 74 članov.

**ALI BOMO Z GRADNJO
ZDRAVSTVENEGA DOMA
NADALJEVALI?**

To je bilo osrednje vprašanje razprave na torkovi skupščini. Poročilo, ki ga je o tej zadevi podal direktor okrajnega zavoda **Ivo Majdič**, je vsebovalo tri možnosti:

1. da se vsa presežna sredstva v znesku 42 milijonov dajo za nadaljevanje gradnje,

2. da se 75% od 42 milijonov da takoj za nadaljevanje gradnje, ostalo pa naj bi se dalo v rezervni sklad Okrajnega zavoda in

3. naj bi se dalo za gradnjo Zdravstvenega doma takoj na razpolago 75% sredstev ostalih 25% pa v sklad za napredok zdravstva.

Vsi navzoči so se s tretjim predlogom strinjali. Zakaj?

Okrajni zavod v Kranju beleži v prvem polletju 9 milijonov primanjkljaja. Nekateri se boje, da bo ob koncu izkazal izgubo, četrtino je v drugem polletju finančna situacija običajno boljša. Zato naj bi 25% sredstev, ki so po tretjem predlogu namenjena v sklad za napredok zdravstva, v primeru primanjkljaja uporabili za njegovo kritje, v primeru pa, da zavod primanjkljaja ne bi izkazal, bi se naknadno dodelila za gradnjo Zdravstvenega doma. Okrajni zavod si je moral sredstva za morebitni primanjkljaj zagotoviti, ker nihče ne bi mogel zagotoviti sredstva za kritje morebitnega primanjkljaja zavoda.

**LJUDSKI ODBOR V KRANJU
BO MORAL SPREMENITI
SOVSKY SKLEP**

Na seji LOMO Kranj, ki je bila pretekli petek, je Ljudski odbor sprejel sklep, da bo nadaljeval z gradnjo Zdravstvenega doma in v ta namen prispeval 58 milijonov din pod pogojem, da bo tudi Okrajni zavod za socialno zavarovanje dal na razpolago vsa sredstva (42 milijonov), ki so nastala po vpeljavi dopolnilnega prispevka v lanskem letu.

V nekem določenem smislu je čuden ta sklep Ljudskega odbora, dasiravno nam je znan finančni položaj mestne občine v letosnjem letu. Cudijo predvsem pogoji, katere je postavil Ljudski odbor, kajti za gradnjo Zdravstvenega doma je v prvi vrsti zainteresiran prav ljudski odbor in nato seveda tudi Okrajni zavod za socialno zavarovanje.

Glede na sklep skupščine Okrajnega zavoda bo moral temu primerno spremeniti svoj sklep tudi ljudski odbor mestne občine v Krnaju.

Upati je, da se bo gradnja Zdravstvenega doma končno le premaknila z mrtve točke.

A.

**Kmetijski teden na Gorenjskem
Naklo bo središče prireditve - Številne razstave in
zborovanja**

Ob 10-letnici osvoboditve - ob 10-letnem svobodnem ustvarjanju - bodo tudi gorenjski kmetovalci prirediti mogočne slavje in mnogo koristnih strokovnih prireditv. Ze dolje časa se pripravljajo na Okrajinu zadružni zveze v Kranju na veliki Kmetijski teden, ki bo od 8. do 16. oktobra in katerega prireditve bodo v Naklem. Kmetijski teden prireja Okrajna zadružna zveza v Kranju s svojimi podjetji, tehnično organizacijo pa imajo v rokah zadružnički iz Naklega. Sodelovale bodo vse zadruge na Gorenjskem.

Namen te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

50 let zadružništva v Komendi

Veliko kmečko slavje

Ze laško leto so se komendski zadružniki odločili, da bodo slovesno praznovati 50-letnico njihove zadružne mlekarne. Zadnje dni pa se z veliko naglico in vremenu pravljajo na to praznovanje. Prireditve bodo ves teden od 20. do 28. avgusta. Razen strokovnih razstav in prireditve, ki bodo predvsem zanimale kmetovalec in zadružnike, bo tudi mnogo športnih in kulturnih nastopov. Sodelovalo bo 12 sosednjih zadrag.

Dne 20. t. m. bodo komendski zadružniki upororili igro mlekarne — zdele se jim je sramotno prodajati mleko, na prostem, v nedeljo bo budica, potem pa slavnostna seja upravnega odbora zadruge. Isteča bo odprtta tudi kmetijska razstava in nova, moderno opremljena zbiralnica mleka. Popoldne bodo tudi tekme košev. Med tednom bodo v Komendi prikazovali mnogo strokovnih filmov. Naslednjo nedeljo bodo prirediti razstavo živine, popoldne pa bodo konjske dirke, za katere je med okoliško mladino mnogo zanimanja.

Kmetijsko zadružništvo ima v Komendi že lepo tradicijo. Leta 1898 so ustanovili podružnico Kmetijske družbe. Podružnica je imela predvsem vzgojni vpliv in je med kmeti širila uporabo umetnih gnojil, travniških bran in čistilcev žita. Pomemben napredok živinoreje in s tem kmetijstva na sploh pa je pomenil ustanovitev mlekarne zadruge leta 1905. Zadružna je nastala predvsem pod vplivom sosednjih mlekarinskih zadrag. Nova mlekarne pa je pridobivala surovo maslo, kažeje tudi sir. V prvih 10 letih svojega obstoja je zadružna pridobila 132 tisoč kg surovega masla, ki ga je predvsem posiljala v Opatijo. Zanimivo je, da so že tedaj (tretje leto po ustanovitvi) uveli plačevanje mleka po tolšči.

Spočetka sicer kmetje niso v toliki meri oddajali mleka. Prva svetovna vojna je prekinila in močno oslabila pozitivni napredki zadružništva. Toda po vojni so se razmere hitro izboljšale in je živinoreja znatno napredovala. Kmetije so se zelo trudili, da bi imeli čim več rodovniške živine. Tudi zadnja vojna je zelo prizadela komendsko zadružništvo in celo prva leta po vojni se ni moglo razmahniti tako kot smo želeli. Sele po letu 1953 je med kmeti spet oživel zanimanje za živinorejo in mlekarstvo. Zdaj čaka komendske zadružnike še mnogo nalog. Živinoreji bo treba posvetiti vso pažnjo in podveti nekaj radikalnih ukrepov. Goveje živine je spričo pomankanja krme na tem področju preveč — zato ima tudi precej krov le izpod 1800 l mleka na leto in jih ni mogoče uvesti v rodovnik.

Pozdravljeni na svobodnih tleh med svojimi domačini!

Pretekli ponedeljek je priporovana iz Francije, iz pokrajine Moselle, skupina 479 naših rojakov-izseljencev na obojški k svojem v domovino. To je bila zadnja in hkrati največja skupina naših izseljencev, ki je to leto obiskala domovino. Albert Svagelj pa jih je pozdravil v imenu Izseljeniške matice. Kozarjeva pa jih je v imenu žen izročila šopek cvetja. Pozdravil jih je tudi Avgust Stanko s svojo harmoniko, ki je s kulturno skupino Radio-Ljubljana nedavno obiskal naše izseljence v Franciji. Za lep sprejem in izrečene besede se je v imenu rojakov iz Francije zahvalil Jože.

Med drugimi je 12. avgusta dosegla skupina 190 izseljencev iz Homberga, 10. avgusta iz Gladbecka, Nemčija 130 naših rojakov, ki bodo ostali pri svojih nekaj tednov. Vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Kmetijski teden na Gorenjskem

Naklo bo središče prireditve - Številne razstave in zborovanja

Ob 10-letnici osvoboditve — ob 10-letnem svobodnem ustvarjanju — bodo tudi gorenjski kmetovalci prirediti mogočne slavje in mnogo koristnih strokovnih prireditv. Ze dolje časa se pripravljajo na Okrajinu zadružni zveze v Kranju na veliki Kmetijski teden, ki bo od 8. do 16. oktobra in katerega prireditve bodo v Naklem. Kmetijski teden prireja Okrajna zadružna zveza v Kranju s svojimi podjetji, tehnično organizacijo pa imajo v rokah zadružnički iz Naklega. Sodelovale bodo vse zadruge na Gorenjskem.

Namen te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

popoldne je slavnost zaključil srednjiški prvi zbor, ki je kmečki težavam s katerimi se bori, in malemu številni povezavi s partizani, pomagali so jim po svojih močeh gmočno in moralno, vendar pa se je med njimi našlo tudi nekaj ljudi, ki so začeli kratek enotnost in vrodjali svoje "slavenstvo" tujcem.

Vendar je bila zavest ljudstva močnejša, zahteva po pravici in svobodi pa je zmagala.

— ce

Namenski te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

popoldne je slavnost zaključil srednjiški prvi zbor, ki je kmečki težavam s katerimi se bori, in malemu številni povezavi s partizani, pomagali so jim po svojih močeh gmočno in moralno, vendar pa se je med njimi našlo tudi nekaj ljudi, ki so začeli kratek enotnost in vrodjali svoje "slavenstvo" tujcem.

Vendar je bila zavest ljudstva močnejša, zahteva po pravici in svobodi pa je zmagala.

— ce

Namenski te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

popoldne je slavnost zaključil srednjiški prvi zbor, ki je kmečki težavam s katerimi se bori, in malemu številni povezavi s partizani, pomagali so jim po svojih močeh gmočno in moralno, vendar pa se je med njimi našlo tudi nekaj ljudi, ki so začeli kratek enotnost in vrodjali svoje "slavenstvo" tujcem.

Vendar je bila zavest ljudstva močnejša, zahteva po pravici in svobodi pa je zmagala.

— ce

Namenski te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

popoldne je slavnost zaključil srednjiški prvi zbor, ki je kmečki težavam s katerimi se bori, in malemu številni povezavi s partizani, pomagali so jim po svojih močeh gmočno in moralno, vendar pa se je med njimi našlo tudi nekaj ljudi, ki so začeli kratek enotnost in vrodjali svoje "slavenstvo" tujcem.

Vendar je bila zavest ljudstva močnejša, zahteva po pravici in svobodi pa je zmagala.

— ce

Namenski te prireditve ni le dvigati zadružno zavest pri naših kmetovalcih, kajti ta je vilenim gnojenju, pravilnem krmljenju, negi živine itd. Tej bo priključena tudi gozdarska razstava - razstava o negi v vogiji gozdom.

9. oktobra bo razstava rodoniške goveje živine, na kateri bo razstavljena živila z vse Gorenjsko. 14. oktobra pa bo vsakokrat so na jeseniški postaji priredili rojakom lep sprejem. Posebno pa je bil sprejem svečan v ponedeljek. Na peronu se je zbrala ško Planine.

Nekakšen uvod v teden kmetijskega na Gorenjskem bo

popoldne je slavnost zaključil srednjiški prvi zbor, ki je kmečki težavam s katerimi se bori, in malemu številni povezavi s partizani, pomagali so jim po svojih močeh gmočno in moralno, vendar pa se je med njimi našlo tudi nekaj ljudi, ki so začeli kratek enotnost in vrodjali svoje "slavenstvo" tujcem.

Vendar je bila zavest ljudstva močnejša,

★ PET LET DELAVSKREGA UPRAVLJANJA V ŽELEZARNI JESENICE ★

„Vi ste sedaj odgovorni za vse delo v Železarni. Vodite jo v interesu naše socialistične skupnosti“.

29. januarja 1950. je bil v jesenici Železarni izvoljen prvi delavski svet, ki je bil hkrati prvi v naši državi. 384 delegatov, ki jih je na predhodnih volitvah izbral kolektiv, je ta dan izvolilo 87-članski delavski svet, ki pa je predstavljal še posvetovalni organ. Za predsednika je bil izvoljen tovaris Arh France.

26. maja istega leta je Ljudska skupščina FLRJ sprejela Temeljni zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delavnih kolektivih.

14. avgusta se je ponovno sestal DS jeseniške Železarni. Izvolil je upravni odbor, DS pa je postal dejanski in zakoniti organ delavskega upravljanja v podjetju.

Avgust 1950 - zgodovinski praznik delavskega razreda Jugoslavije

V tem mesecu so vzdaval delavni kolektivi širom Jugoslavije, ob vhodih v svoje tovarne, spominsko plošče z besedilom kakršnega bi zaman iskali po vsem svetu. Na plošči, ki je vzdana na upravnem poslopu Železarne, piše:

„Pod Titovim vodstvom smo 20. avgusta 1950 uresničili geslo „Tovarne delavcem!“

20. avgusta so na slavnosten način predali ključe podjetja DS. Za Jesenice je bil to velik dogodek in so ga proslavili z raznimi prireditvami. Tej srečanosti so prisotvovali tudi tovaris Franc Leskošek-Luka, Miha Marinko in drugi.

„Vi ste sedaj odgovorni za vse delo v Železarni. Vodite Železarno po zakonih in predpisih, v okviru petletnega gospodarskega plana, po navodilih in smernicah, kakor jih narekujejo interesi naše socialistične skupnosti. Skrbite za delavce, za njihovo delo, njihovo življenje in življenje njihovih družin. Dvigajte njihovo kulturno in politično zavest. Vodite pravilno gospo-

darsko politiko. Učite se in učite druge. Partija in oblast pot družbenega upravljanja, vam bosta pomagala, da bo vaša tovarna še bolj uspevala, sedilom kakršnega bi zaman je vaša skupna last,“ je

Tako se je začela velika pot, pot poglabljanja socialistične demokracije, ki postaja iz dneva v dan last širšega kroga

obratnimi problemi. To je včasih vzbujalo vtis, da člani ne predstavljajo kolektiva kot celoto ampak bolj zastopnike obratov.“

Dobil sem ga v pisarni. Ko je odpravil stranko, sem mu pojasnil namen mojega obiska. Odpril je predal pisalne mize in izvlekel iz arhiva poročilo, ki ga je podal na zadnji seji, kateri je še predsedoval. „Pred dnevi sem ga prebiral, mi je obrazložil,

„Kaj pa uspehi?“

„Eden od glavnih uspehov je dvig delavne storilnosti.“

DS je z mesečnimi operativnimi plani vodil borbo za dvig storilnosti. To je bilo potrebno zaradi škode, ki nam jo je napravila vremenska katastrofa februarja meseca. Uspeli smo nadoknadi izgubo v proizvodnji. Leta 1952. smo začeli tudi z gradnjo stnovanjskih hiš in drugih naprav.“

„V čem se, razen v proizvodnji, še odražajo rezultati delavskega upravljanja? Ste razmišljali o poglobitvi oziroma razširitvi samoupravljanja? Na kakšen način si to predstavljate?“

„V tem, da je DS izvedel v obratnih diskusijih za ustanovitev obratnih svetov. Sprejel je pravilnik o njihovem delu. Izvolili pa smo jih leta 1953. Obratni DS proučujejo svojo problematiko, o njej obveščajo osrednji DS; to so vprašanja proizvodnjega plana, norm in akordov, tarifne politike, delavne discipline, varnosti in podobno. Tako smo

prestregel sem ga z vprašanjem: „S katerimi osnovnimi problemi se je bavil DS v tistem času?“

„Največ seveda s proizvodnimi vprašanjimi, izpolnjevanjem družbenega plana, kvaliteto proizvodov in razširitvijo podjetja. Med drugim smo takrat razpravljali o celotnem situacijskem načrtu Javornika. Določili smo modernizacijo in razširitev obrata tanke pločevine. Danes je ta stvar pred dograditvijo. Imeli smo dosti dela tudi s cenytvijo in popisom osnovnih sredstev. Ukinili smo privatna dela v Železarni itd.“

„Kakšne težave ste imeli?“

„Najtežje je bilo na prvih treh ali štirih sejah, ker se člani še niso poznavali s problemi v tovarni, niso poznavali organizacijo podjetja. Predlagali smo, da bi se mandatna doba podaljšala na 2 leti.“

„Imeli smo 12 rednih in 5 izrednih sej. Na rednih sejih smo sprejeli 74 sklepov od katereh smo jih 72 izvršili, 2 pa sta zaradi sprememb položaja izpadla.“

Pokazal mi je poročilo, s katerim je zaključil svoje delo kot predsednik. Na hitro sem ga prelistal in obstal ob odstavku: „Teh nekaj sklepov sem navedel, ker smatrám, da bo novi DS dobil podlago za svoje nadaljnje delo. Člani ne smejo videti samo sebe in iskati časti samo zase, ampak

Jože Kunstel

morajo imeti pravi gospodarsko-politični pregled od komune do podjetja, kolektiva in proizvodnje.“

Novi DS je bil izvoljen 25. marca 1954 leta. Za predsednika je bil izbran tovaris Janko Smolej.

„Nekateri obratni DS so izpolnili svoje naloge“

Tovariša Arha sem našel v odboru podjetja, je bilo v življenju delavskih kolektivov, kakor tudi DS včasih boleha na lokalizmu. To se pravi da preje vidi svoje podjetje in lokalno skupnost, kot pa celotno družbo. Mislim, da bo treba še precej političnega dela.“

Zbral sem tudi nekaj podatkov, koliko ljudi je že sodelovalo v osrednjem DS, kako so se razvijali in koliko jih danes sodeluje v upravljanju.

Doslej so v Železarni štirikrat volili DS, pravemu in sedanemu pa je bila mandatna doba podaljšana na 2 leta. V DS Železarni je bilo vsega 275 ljudi, nekateri pa so člani že vsa, oziroma že več let. Ko pa so izvolili še obratne DS — imamo jih 24 — se je krog aktivnih upravljalcev razširil. Danes je v DS 258 ljudi.

„Smelo lahko trdim, da je delavsko upravljanje v Železarni mnogo napredovalo in da je imelo veliko uspehov. Iz leta v leto je vidno naraščajočo proizvodnja. Pohvale vredno pa je tudi to, da z obratnimi DS in raznimi komisijami skušajo pritegniti v upravljanje čim širši krog kolektiva. Opačam pa, da naš

Obiskal sem ga na domu.

„Ze nekaj časa obstajajo v Železarni obratni DS. Kaj bi lahko povedali o njihovem delu, uspehih in koliko so koristili osrednjemu DS?“

„Zaradi raznolikosti obratov, kot je sestav Železarni, je izšla pobuda s strani upravnega odbora in nekaterih članov DS za ustanovitev obratnih svetov. Ce bi osrednji DS moral razpravljati o vsem, bi imel zelo otežkočeno delo. Zato mislim, da imajo pomembno vlogo. Pripravljajo problematiko in material iz obratov, dajejo poročila upravnemu odboru ali DS o proizvodnji in ostalih vprašanjih v obratih. Pozitivno je tudi to, da se obratni svetovi povezujejo z DS sorodnih obratov in rešujejo skupna vprašanja. Tako se n. pr.: sestaneta DS martinarme in valjarne, ali martinarme in žične valjarne itd. Vprašanja, ki jih tako skupno obravnavajo, zadovoljivo rešujejo.“

Moran reči, da so obratni DS pri nas potrebeni in če bi jih hoteli ukiniti, bi verjetno prislo do tega, da bi se obrati temu upriš!“

„Letos je bila mandatna doba DS podaljšana. Kaj mislite o daljši mandatni dobi?“

„Mnenja sem, da je daljša doba v korist posameznikom, posebno pa tistim članom, ki so prvi izvoljeni v DS. Ni tako lahko spoznati z organizacijo podjetja, proizvodnjo in drugim. Začetniki seveda težko dojemajo vso problematiko, ki je ima tako velika tovarna kot je naša.“

„Uspehi in razvoj delavskega upravljanja v Železarni so brez dvoma veliki. V zadnjem obdobju pa so pokazale tudi dolocene slabosti, birokratska samovolja nekaterih vodilnih uslužbencov in podobno. Koliko je bil DS pripravljen na to in kakšne izkušnje je izluščil iz takega stanja?“

„Na to DS ni bil pripravljen. Bila pa je to zanjo dobra šola, kajti ravno v zadnjem letu je prišel DS v nekakso stagnacijo. Manjkalno mu je revolucionarnosti in je bil tako-

rekoč uspavan od nekaterih vodilnih ljudi v podjetju, ki so znali DS stvariti tako predstaviti da je le-ta soglašati s predlogi. Ko smo preboleli to krizo, smo začeli razmišljati o tem, kako bi poglobili dejavnost DS. Tako smo izvolili 4 stalne komisije pri DS, ki so prav te dni začele z delom. To je komisija za ekonomsko-financijsko vprašanja, družbeni plan in vsklajevanje proizvodnje, za novogradnje in investicije ter komisija za organizacijska vprašanja. Njihovo delo smo uzakonili s pravili podjetja.“

„In še eno vprašanje. Kako člani DS prenašajo sklepe sej med kolektivi in kakšne so njih naloge v zvezi s tem?“

„Na obratnih sindikalnih, proizvodnih in drugih sestankih so člani dolžni pojasnevati zaključke DS in tudi skrbiti da se ti pravilno izvajajo. Dogaja se, da se včasih sklepi izmaličijo. Zato imajo člani še posebno skrb, da se sklepi pravilno izvajajo. Tudi obratni DS obveščamo o sklepih. O njihovih zaključkih in delu pa smo obveščeni z zapisniki.“

Nekateri obratni DS so postali zelo aktivni. Predvsem pa tisti, ki jih k temu sili obratna problematika. Med te spadajo DS v valjarnah na Javoriku, jeklarni, mehanični delavnici in predelovalnih obratih.“

Gradivo o 5-letnem upravljanju DS v Železarni na Jesenicah je zbral in napisal

JOZE PODOBNIK

France Arh, zvezni ljudski poslanec zboru proizvajalcev.

Se vedno sodeluje v DS in drugih organih ljudske oblasti.

Na vprašanje, kakšno je bilo razpoloženje na ustavnem zasedanju DS in kaj je kolektiv pričakoval od delavskega upravljanja, mi je tovaris Arh odgovoril:

„Dobro se še spominjam ustanovnega zasedanja in poznejših sej DS. Člani niso bili posebno razpoloženi, sklepe nismo izvajali kot je bilo pričakovati ker še nismo predstavljali zakonitega organa. Zato pa je bila živahnost toliko večja ob prevzemu podjetja. Za zasedanje 14. avgusta, ko smo izvolili upravni dogajaj.“

„Vedno zasledujem delo DS“

„Ravno pravi čas“, mi je, na moja tolmačenja po kaj sem prišel, odgovoril tovaris Jagodic. Naslednji dan je odpovedal v Zagreb, da pripravi vse potrebno za letošnji velesejem.

„Kako je bilo takrat, ko je aktívno dejansko poslal gospodar podjetja?“

„Po tistem, ko smo prevzeli upravljanje kot zakoniti organ, se je čutilo pri ljudeh da so prevzeli veliko moralno odgovornost. Zato so vsak predlog temeljito prediskutirali, pa tudi več diskutantov je bilo. Vsako stvar smo bolj premislili, člani pa so prišli na sej tudi bolj pripravljeni. Zaradi nezadostnega poznavanja predpisov o samoupravljanju pa se je včasih zgodilo, da smo prekoracili pristojnosti DS. To se tudi danes še razšla.“

Srečko Langus

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

GLAS GORENJSET 3

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS, pa cu di diskusijo. To me še vedno „vleče“! Končala sva najin razgovor in se razšla.

udeležbo na sejah DS,

Z zasedanja DS v tovarni „Veriga“ Šlo je za dobiček

Na zadnjem zasedanju DS v „Verigi“ v Lescah so razpravljali o bilanci za prvo polletje in o proizvodnem planu za prihodnje leto. Zasedanje ni bilo kdočkaj razgibano, vendar je odrazilo vse uspehe in težave v podjetju. Razkrilo je tudi nekatere tipične negativne pojave v delavskem upravljanju, ki pa niso lastni samo leškim verigarem. Prav zato bi bilo nemara dobro ob polletjem jubileju delavskega upravljanja napisati te stvari, da bi o njih vsi delovni kolektivi dobro razmislili.

Slo je za dobiček. Bolje rečeno za tisti del dobička, ki naj bi ostal za delitev. Vsi ostali podatki o bilanci niso nikogar posebno zanimali. Nihče ni postavil računovodnji, ki je razlagal bilanco, nobenega vprašanja. Vsi so se zadovoljili s tem, kar je povedal, čeprav je bila obrazložitev pomanjkljiva.

„Kar sprejmimo bilanco, da bomo čimprej delili dobiček“, je predlagal nekdo. Edino vprašanje je bilo, kdaj bodo dobiček lahko dobili. Pri dobičku pa so se kaj hitro domenili, da se po odštetju premij za preseg plana (ki so, mimo grede povedano, prekomplikirane) ves ostali del dobička razdeli vsem enako.

Res je, da danes nihče ne živi tako, da mu kak dinar več ne bi bil dobrodošel. Toda mar ni zaslužil tisti, ki se je trudil, da je prihranil podjetju določeno količino materiala, več kot ostali? Mar ne bi bilo razvlečeno pred pavšalno razdelitvijo dobička, razdeliti tudi premije za prihranke na materialu, čeprav po uredbi ne gredo iz dobička? Mar ne pomeni trdovratno citirati uredbo, pri tem pa jadkovati o zlilih posledicah, ki jih bo imela, samo prikrivati lastne apetite po dobičku?

Na zasedanju sem dobil vtip, da bi se delavci soglasno odločili za pravično odločitev, če bi jim bila prikazana ta možnost. Tako pa: „V uredbi je predpisano in pika!“ Ostali podatki o delu kolektiva v tem letu so razveseljni. Kljub temu, da je lanskoletni plan zvišan za približno 30%, so ga v polletju visoko presegli. Delovna storilnost je precej narasla in še raste. Plan za prihodnje leto predvičeva še za 14% porast proizvodnje. Zlasti bodo proizvedli precej več kmetijskega orodja.

S. B.

POZDRAVITE GOSPODA DIREKTORJA!

Nekemu uglednemu hotelu na Gorenjskem je bila najavljena skupina inozemskih gostov. To ni bila prva takšna skupina. V ta hotel je prišlo že precej tujcev...

Točno določenega dne so prišli. Bolje rečeno, pripeljali so se z modernim avtobusom...

Pravijo, da je običaj, da novodošle goste pritaka ves delovni kolektiv na celu z direktorjem ter jim pomaga pri razmestitvi v hotelske sobe in pri „udomačitvi“. — Pravijo tudi, da ima ta običaj zelo ugodne posledice. — Prav!

Ko so gostje prišli, jih je pred hotelom pričakal sami direktor (ostali uslužbeni so bili menda prezaposleni, ali pa niso o prihodu bili obveščeni), le za zavesami številnih oken je radovedno ogledovalo tujcev nekaj parov oči.

Ne da bi se po prihodu direktor gostom predstavil, je začel raznašati njih težke kovčke po sobah...

Gostje so se drugi dan poslavljali. Ob slovesu je skozi okno „steklenega“ avtobusa

Turistična sezona je v polnem razmahu. Strokovnjaki pravijo, da bo kljub letošnjemu izredno slabemu vremenu število domaćih, še prav posebno pa inozemskih gostov, močno preseglo vsa pričakovanja. Povečani obisk je zlasti čutiti na Gorenjskem, ki je nekakšno „prehodno“ področje. Zato niso nepomembno, kakšen vtip dobre turisti ob prvem stiku z našimi ljudmi.

O tem, da mora biti odnos naših državljanov, predvsem uslužencev gostinskih podjetij prijazen in uslužen do tujih turistov — in ne samo do tujcev temveč do vseh gostov — je jasno. Toda ta uslužnost ima svoje meje... Mnogokrat jih preraste in se sprevrže v klečplaznost...

voščku in...: Pozdravite gospoda direktorja!“

ZIJALA

Bilo je popoldne. Okoli štirih je moral biti. Po treh devetih dneh je spet zasijal sonce. Na „promenadi“ v Kranju je bilo polno ljudi, ki so prišli na svetlo kot martinčki.

Na Titovem trgu je stal novi „Messerschmit“. Lahko bi ga označili kot „Vespo“ z oklopom, le da je imel sprejaj namesto enega dve kolesi. V hipu je bilo okoli motorja mnogo ljudi. Vsak, kdo je šel mimo, se je za hip ustavil in si ga ogledal. Tudi jaz sem bil med njimi.

Našek izmed odhajajočih dejal: „Zahvaljujemo se za resku, sem pri motorju opazil še vedno iste ljudi. Toda sedaj niti niso ogledovali motor-

Ko sem se vračal po opravljenem, zlasti ku, sem pri motorju opazil še vedno iste ljudi. Toda sedaj niti niso ogledovali motor-

ja... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

... Le stali so ob njem, brez kakršnegakoli zanimanja, z brezizraznimi lici...

Gledališko pismo z Jesenice

Muhasto poletje gre h koncu in kmalu se bo pričel vrvež po, sedaj tako mirnih, odrskih deskah. Mestno gledališče na Jesenicah spet oživila.

Pred vratmi je jubilejna sezona — deset let uspešnega dela.

Marsikaj se je medtem spremnilo, zaživelo je marsikaj novega, marsikaj pa je odpado.

Težav je mnogo, toda z vlogo gre in tudi mora iti. Težave so s publiko, z igralci, režiserji, repertoarjem, toda z vsem ne toliko kot s finančami. A šlo bo! Malo skromnejše kot sicer, malo zadržano, toda zavesa se bo kljub temu redno vsak teden dvignila.

V pretekli sezoni smo uporabili 8 del in obljubo izpolnili. Publike pa besede ni držala. Predstav je bilo 84, povprečni obisk pa je bil le 187, Dragocenih je tistih 187 obiskovalcev, to čutimo vselej, ko se razgrne zastor. To so ljudje, ki delajo in sočustvujejo z nami. Ljudje na održih znamo ceniti. Da bi le še drugi oder tako cenili.

Danes lahko že povemo, kaj pripravljamo in tudi to, da bomo letos začeli s prvo premiero že konec septembra. Francoski komediograf Molere je že domač na našem praznik, če ne z istim delom, s katerim smo pred desetimi leti začeli!

Kolikor mogoče bomo skušali razdeliti vloge tako, kot so bile pred desetimi leti. Razumljivo, da se je medtem marsikaj spremenilo in niti ni več vseh ljudi, ki so takrat sodelovali. Vsekakor pa hočemo svečano proslaviti naš praznik. Za ta dan pripravljamo tudi razstavo našega dosedanjega dela. In morda še kaj!

V letošnji sezoni ne bomo pozabili niti izvirna dela.

Krstili bomo Jožeta Tomaži-

bilo ure in večkrat tudi ne dneva, ki bi ga on ne žrtvoval ter z veliko voljo in veseljem prostovoljno prijet za delo. Da je njegovo delo pomembno in da njegov trud ni bil zaman, je zadosten dokaz godba na pihala v današnjem DPD "Svoboda" iz Kranja, kakršne Kranj, lahko rečemo, še ni imel. Prav gotovo je ta družina kranjskih godbenikov ne samo na Gorenjskem, temveč tudi v Sloveniji med najboljšimi. To je velik uspeh, ki razumljivo ni bil dosežen brez truda.

Verjetno pa kranjska godba na pihala ne bi dosegla takih uspehov, če se Zdenko Motl ne bi sam zavedal, kje je začetek vsakega dela. "Pri mladini", je njegov odgovor na to. Vsih 10 let je vzgajal najmlajše in jih učil pihalnih instrumentov in danes že precejšnje število prav teh mladih enakovredno sodeluje med starejšimi, izkušenjimi godbeniki. Pomembno je bilo njegovo delo v teh 10 letih in zasluži zanj vse priznanje. Zato mu k njegovemu majhnemu jubileju, 10-letnici uspešnega dela iskreno čestitamo z željo, da bi bil še v naprej tako kot je bil do sedaj, neutrudljiv pri delu s kranjskimi godbeniki.

Kranj. Po csovoboditvi so ga njegovi tovariši, godbeniki iz Kranja, spet želeli imeti v svoji sredi. Ker je tudi sam želel delati skupno z njimi na glasbenem področju, se je takoj 1945 leta preselil v Kranj. Prijet je za taktirko in vseskozi do danes delal neumorno in požrtvovalno za napredok kranjske godbe na pihala. Ni

odru in tudi letos smo mislili nanj.

Režiser Bojan Cebulj pripravlja njegovo duhovito komedijo „Sola za žene“. Vzpostavljeno s to komedijo pripravlja naše gledališče drugo premiero, igro Elmerja Harrisa „Molčeca usta“, v kateri bodo igralci pod režijo Marjana Stareta prikazali težko pot gluhanemu Belinde. Zgodba ni neznana, saj smo jo videli že v filmu „Njen otrok“.

11. novembra bomo praznovali. Na ta dan smo pred desetimi leti prvič dvignili zaveso v osvobojeni domovini in z odra je spregovoril največji mojster naše besede Cankar s svojo farso „Pohujanje v dolini Šentlorjanski“. Kako bi lepše in pristejo proslavili naš praznik, če ne z istim delom, s katerim smo pred desetimi leti začeli!

Kolikor mogoče bomo skušali razdeliti vloge tako, kot so bile pred desetimi leti. Razumljivo, da se je medtem marsikaj spremenilo in niti ni več vseh ljudi, ki so takrat sodelovali. Vsekakor pa hočemo svečano proslaviti naš praznik. Za ta dan pripravljamo tudi razstavo našega dosedanjega dela. In morda še kaj!

V letošnji sezoni ne bomo pozabili niti izvirna dela.

Krstili bomo Jožeta Tomaži-

ča „Lepo Vido“ in Bojana Cebulja „Janka in Metko“; dve za praznik žena pa bomo pravili dramo Karla Čapka „Mati“, razen vseh navedenih del pa bomo segli verjetno še po drami Leonova „Vdor“, v rezervi pa imamo še L. Hellmanove „Straža na Renu“. Do večjih spremeb upamo, ne bo prišlo.

Kaj pa opereta za konec sezone? Po statistiki in proračunu ne moremo nič obljudibiti. Ce bomo dobili tje še kak dinar, bomo na vsak način poskusili tudi z opereto.

Sem in tja nas bo obiskalo tudi Prešernovo gledališče iz Kranja, povabilo pa bomo tudi druga gledališča. Skušali bomo ponesti besede z našega odra tudi v druge kraje, le to mislimo uprizoriti duhovite mojstrovine Carla Goldonija „Lažnive“, iz sodobne domače književnosti pa Dobričanovo „Skupno stanovanje“ in

Zadnje čase se o folklorni skupini jeseniške "Svobode" prej piše in še več govor. Ansambl je postal znani že po vsej Gorenjski, posebno pa navdušuje goste Bleida, kjer je redno angažiran. V teh dneh bodo spoznali jeseniške folkloriste, ki plešejo razen gorenjskih tudi vojvodinske, bunjevačke, šumadijske in druge plesne, tudi v kraji severne Dalmacije. V sredo je odpotoval ansambl z orkestrom, kvartetom in solisti v Crikvenico. Razen v Crikvenici, bo gostoval tudi v Novi, Senju, Makarski in drugih krajih. O uspehih, ki jih bodo dosegli jeseniški plesalci v omenjenih krajih, bomo poročali v prihodnji številki. Vsekakor pa smo prepričani, da ti ne bodo nič manjši od uspehov, ki jih dosegajo po Gorenjski.

— m —

Ansambl narodnih plesov odpotoval v severno Dalmacijo

SPOMENIK JANEZU TRDINI
Ob 50-letnici smrti velikega slovenskega pisatelja so odkrili v Mengšu lep spomenik

V nedeljo dopoldne so v Mengšu — rojstnem kraju slovenskega pisatelja Janeza Trdine — odkrili spomenik. Odkritje spomenika je bilo združeno s počasitvijo 50-letnice pisateljeve smrti. Pri slovesnosti je bilo navzočih mnogo predstavnikov ljudske oblasti, množičnih organizacij, kulturno-prosvetnih društev, predvsem pa seveda domačinov. Med gosti je bil tudi univ. prof. dr. Anton Slodnjak.

Spomenik so na lastno pobudo in večinoma z lastnimi sredstvi zgradili Mengšani sami. Slovesnost je pričel zastopnik pripravljalnega odbora, spomenik pa je odkril dr. A. Slodnjak, ki je v svojem kratkem nagovoru prisotnim zlasti poudaril pomembnost

že dalj časa z zanimanjem opazujejo potniki in domačini rastočo stavbo ob križišču ceste v Kropi in Kamno gorico. Pravzaprav je stavba se-

Gradbena dela bi morala biti na stavbi zaključena do 20. avgusta. Do 20. septembra pa bi morala biti končana tudi vsa instalacijska in uredit-

daj pod streho in se že nostranje ureja.

To je novo poslopje bodoče osmetsletne šole za Kropo in okolico. Za sedaj bo imela štiri velike učilnice, nekaj stanovanj za predavatelje in hišnika, prostore za razne zbirke učil ter ostale nujne prilikline.

vema dela prostorov — torej šola že pripravljena za sprejem učencev.

Zal so zaradi pomanjkanja kredita dela začasno prekinili. Lokalni faktorji pa upajo, da jim bo le uspelo na ta ali oni način preskrbeti manjkačoja sredstva (3,5 milijonov dinarjev), tako da bo šola še letos dokončno urejena.

Isti dan je bila na mengeškem godbenem domu odkrita spominska plošča pred 2 letoma umrlemu dirigentu Petru Liparju. Peter Lipar je 50 let vodil mengeško "sodbo" — eno najstarejših in najbolj znanih godb v Sloveniji.

Na tovarni "Plamen" so odkrili spominsko ploščo svojim padlim delavecem, o čemer smo poročali že v prejšnji številki.

Kako lepo je bilo . . .

Izlet otrok padlih borcev NOV

Odbor ZB NOV terena Rupe — Zlato polje v Kranju dobro izpolnjuje svoje naloge. To priznanje mu je dal tudi Mestni odbor ZB Kranj. Skrbeti mora za 53 otrok padlih borcev, za nad 400 članov ZB pa mora imeti evidenco, predvsem pa skrbeti za izčrpane tovariše iz NOB.

Preteklo nedeljo je ta odbor priredil izlet v Vintgarško sotesko za vseh 53 otrok. Otroci so se skupaj z nekaterimi člani odbora zbrali pred Mladinskim domom "France Prešeren" v Kranju, od koder so odšli na postajo in se z vlakom odpeljali do Vintgara. Tovariši iz odbora so med vožnjo pripravovali in kazali krale, kjer so bile v letih upora večje borbe. Tovariš Grobovšek, predsednik odbora, pa je pripovedoval o Begunjah in o trpljenju naših ljudi v teh zloglasnih nacističnih zaporih.

Otroci so si ogledali slikovito in znamenito sotesko Vintgar, nekatere okoliške kraje in Bled. V hotelu "Vintgar" so otroci kosili, potem pa si ogledali tudi votilino, kjer so jih prijatelji v gojenjski aktivnosti leta 1941 pripravljali ljudsko vstajo. V Vintgarju so se srečali izletniki tudi s tovaršem Korošcem, članom odbora ZB Gorje, ki jim je pripovedoval o

razvoju narodno osvobodilne borbe v tem kraju.

Ta izlet je že drugi v letošnjem letu. Prvega je odbor priredil v Begunje, kjer so si otroci ogledali grobove talcev in zloglasne bunkerje.

Jesenški otroci na letovanju pod Golico

Ze nekaj let je tega, kar so jesenški taborniki rodu Jeklarjev uredili svoj dom na Planini pod Golico. Vsako leto v poletnih mesecih omogočijo taborniki letovanje tudi pionirjem — večinoma socialno in zdravstveno šibkim ter otrokom padlih borcev. Letos letuje pod Golico že druga skupina otrok. Klub slabemu vremenu se otroci v domu dobro počutijo, svež planinski zrak pa na njihovo zdravje zelo dobro vpliva.

Za tritedensko bivanje v domu pod Golico so plačali starši za vsakega otroka 2000 din, ostalo pa bo prispeval Občinski ljudski odbor. Otrokom iz socialno šibkih družin pa bo kralj celoten prispevek Obč. ljudski odbor. S tem, da organizirajo vsakoletno letovanje pionirjev v svojem domu, omogočajo jesenški taborniki bivanje mnogim otrokom v naravi in si vzgajajo ljudi, ki bodo nekoč pomnili taborniške vrste.

V majhni vasici pri Kropi sta živela in delala dr. Lovro Toman in Matevž Langus

Verjetno malokdo ve, ali pa se še spominja, da sta se rodila in v Kamni gorici živela dva pomembnejša slovenska kulturna delavca, politik in pesnik dr. Lovro Toman in slikar Matevž Langus.

Po opravkih sem šel v Kamni gorico in ko sem šel po poti skozi vas, sem opazil na stari, precej veliki hiši s kovanimi zelenzimi mrežami in polknji na oknih, ploščo, na kateri sem bral: "V tej hiši je bil porojen 10. avgusta 1872 dr. Lovro Toman, pesnik in domoljub slovenski. Umrl je v Rodaunu 15. avgusta 1970. — Postavilo Slovensko pisateljsko društvo 1887."

Preteklo nedeljo je minilo 85 let, kar je umrl politični delavec in slovenski pesnik, ki je že takrat izražal narodno navdušenje v svojem pesnikovanju istočasno s svojimi sovornimi Radoslavom Razlagom, Francecom Cegnarjem in Lukom Svetcem. Dr. Lovro Toman ima velike zasluge za slovenski narod. Pel je domoljubne pesmi ter bil ognjevit govornik. Bil je tudi poglavni ustanovitelj Slovenske Matice (1863). Tudi njegova žena, Josipina Turnografska, je študiral slikarstvo na akademiji

pomembna slovenska književnica, saj je bila prva vidnejša predstavnica, ki se je ukvarjala s pisateljevanjem.

Pri študiju ga je podpiral gojenški rojak Franc Kavčič, na Dunaju pa se je dobro spoznal s Prešernom in mu ostal do

Na sliki levo je rojstna hiša dr. Lovro Tomana, na desni pa slikarja Matevža Langusa

smrti zvest prijatelj. Matevž skoraj ni več najti niti najdaljših sorodnikov. V Kamni gorici sta ostali le še hiši in oljnim slikam, pozneje pa tudi freskam. Njegova ustvarjalna slikarska dela so še danes skoraj v vseh krajeh Slovenije. Med deli so najboljši njegov portreti, na katerih je rad pokazal mehkobo domače pokrajine. Imel je tudi veliko število učencev, zlasti učenč in študenti.

FaBo

Otvoritev koče na Starem gradu

V nedeljo dopoldne se je na strmem Starem gradu nad Kamnikom zbralo mnogo mestanov in okoličanov — ljubiteljev planin. Planinsko društvo Kamnik je odprlo po-

ga je Planinska zveza Jugoslavije podelila društvu za 60-letnico njegovega plodnega razvoja.

Kamniški planinci so že takoj po vojni pričeli s preure-

podajšek kjer je sedaj nova kuhinja in veža, zgoraj pa spalnica in gostinska soba ter preuredili in okusneje opremili že obstoječe prostore.

Planinsko društvo Kamnik ima sedaj vse tri svoje domove sodobno urejene in opremljene ter razmeroma zadostne velike. V bodoči jih zato ne bo več treba skrbeti za večja gradbena in preureditvena dela. Spričo tega bi bilo umestno, da se sedaj društvo resnejše loti vzgojnega ideološkega, propagandnega in alpinističnega dela. Zlasti bo treba poziviti alpinizem, ki sedaj nekako ushta, s pritegnitvijo mladine pa razširiti tudi krog aktivnih planincev.

A. C.

večano in prenovljeno kočo. Skromno slovesnost je pričel predsednik društva **Lojze Koder**, ki je zlasti poudaril pomembnost povečanega planinskega doma za turizem v Kamniku. Tov. **Kemperle** je nato opisal razvoj planinskega društva v Kamniku od njegove ustanovitve pred šestdesetimi leti. Iz njegovih besed se je jasno videlo, da je društvo tako materialno kakor tudi moralno pričelo prosperirati šele po vojni. Ob zaključku svojega govorja je pohvalil in čestital vsem graditeljem novega doma, predsedniku društva pa je izročil v varstvo zlati častni znak, ki

janjam in povečanjem svojih koč in iz leta v leto so dosegali vidnejše uspehe. V letu 1949 so z požrtvovalnim delom povečali in zelo okusno opremili kočo na Kokrškem sedlu. Leta 1953 pa so odprli znatno povečano kočo na Kamniškem sedlu.

Koča na Starem gradu so samoinicativno in brez tuje pomoči zgradili leta 1947 iz v bistva nemškega bunkerja. Vsa naslednja leta so potem še naknadno preurejali kočo in njeno okolico. S smotrim in sistematičnim delom pri tem objektu pa so pričeli pred tremi leti. Izkopali in zbetonirali so klet, nato sezidali

130 članov jeseniškega TVD „Partizan“ na taborenju v Valdoltri

V soboto 6. t. m. je odpotovala z Jesenic skupina članov in članic, mladincev in mladih ter pionirjev in pionirk TVD „Partizan“ z Jesenice na 14-dnevno taborenje v Valdoltro pri Kopru. Jeseniški fiskulturniki taborijo z lastnimi šotori, katerih imajo že 60. Velike zasluge za možnost organiziranja 14-dnevnega taborenja ob morju nosijo poleg Ljudskega odbora mestne občine ter socialnega skrbstva tudi nekatera jeseniška podjetja, ki so s tem pokazala pravo razumevanje do taborenja jeseniških fiskulturnikov. Poleg teh imajo velike zasluge tudi vodiči posameznih vrst TVO „Partizan“, ki so za prijeten oddih na morju izkoristili svoj redni letni dopust. Med temi je tudi naša državna prvakinja v orodni telovadbi Sonja Rozmanova, Jože Oblak, ki je zasedel na letošnjem državnem prvenstvu drugo mesto, Ada

Smolnikarjeva in drugi. Ti bodo na čelu s komandantom tabora Tonetom Dolencem poskrbeli za športna in telovadna predavanja, za praktične vaje in podobno, tako, da bo to taborenje imelo tudi svoj namen.

Strelski teden na Jesenicah

V nedeljo bodo na Jesenicih zaključili strelski teden, ki so ga organizirali jeseniški strelec. S strelskimi tekmacami so pričeli v nedeljo, ko je bil troboj med strelec z Jesenic, Raven na Koroškem in Stor. Temu troboju so se vrstile skozi ves teden tudi razne strelske tekme med odbori sindikalnih podružnic, med posameznimi obrati žlezarne, obrtniki, gostinci in trgovci ter tekmovanje mladincov in pionirjev. Jutri, v soboto bo svetčana razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad, v nedeljo pa bo za zaključek troboj strelec z Jesenic, Celja in Stor. Strelski teden, ki ga je organizirala Strel. družina „Matija Verdnik“, je v vsakem pogledu uspel. Največji uspeh pa je to tekmovanje doseglo s tem, ker je zainteresiralo za strelski šport množice odraslih in mladincev z Jesenic in okolice.

Izkuljenemu alpinistu, dobremu in izredno požrtvovalnemu tovariju v gorah želimo ob njegovi 50-letnici še mnogo srečnih in uspešnih dñi v gorah in v krogu njegove družine!

NK „Triglav“: Odred 5 : 4 (2 : 1)

V nedeljo je bila v Kranju nogometna tekma med liga moštvo Omred iz Ljubljane in domaćim NK Triglav. To tekmo so Kranjčani težko pričakovali, zlasti še, ker so vedeli da bo tekma zanimiva in ker sta trenutno obe moštvi trejeti izenačeni. Ze pred začetkom tekme, ko je dal sodnik znak za začetek, je bila na središču igrišča zanimiva slika, saj sta bila kapetana obeh moštva brata in sicer za Omred vratar Marjan Brezar za domače pa Stane Brezar, ki se je spet vrnil v matični klub.

Ni bilo treba čakati dolgo na prvi gol, saj so Kranjčani po Brezaru kmalu v zaporednih napadih prišli v vodstvo. Za Triglav je dosegel v prvem polčasu en gol še Gajšek, za Omred pa Zdravkovič. Tako se je prvi del igre končal z rezultatom 2:1 za Krnjajčane. Ceprav smo pričakovali da

bo igra v drugem polčasu zanimalje in lepša, je bilo ravno nasprotno. Saj so domačini igrali mnogo manj povzeto, medtem ko se je Omred za malenkost popravil. V drugem polčasu sta bila za Triglav uspešna Brezar, ki je dvakrat potresel bratovo mrežo in Rozman, za goste pa NK „Triglav“.

Jeseniški lovci so si zgradili svojo kočo

Jeseniška lovска družina, v kateri je včlanjenih triinpetdeset lovcev, je zgradila na Rožci svojo lovsko kočo. V nedeljo so se zbrali lovci, zastopniki organizacij in graničarji k skromni slovesnosti in odprli lovsko postojanko visoko v gorah. Koča bo služila lovcom za prenočevanje, kadar bodo nadzorovali svoja lovi-

Velika telovadna prireditev TVD »Partizan« iz Selc

V zadnjem času je eno najdaljnješih telesno vzgrijnih društev na Gorenjskem tudi TVD „Partizan“ iz Selca. To dokazujejo številne prireditve, ki jih je imelo društvo v zadnjih dveh letih. Manifestacija vsega dosedanjega dela pa je bil prav gotovo telovadni nastop, ki je bil že preteklo nedeljo. Ta nastop in vse kar je bilo na ta dan z njim v zvezi je bil za Selce velik dogodek. Ze v soboto je vladalo v vasi praznično razpoloženje, na dan prireditve pa je bil pogled na Selce zelo mogočen. Skoraj iz vsake hiše so plapolale zastave, ob cesti pa so bili postavljeni mlajši. Središče vsega pa je bil igrišče, na katerem je bil popoldanski telovadni nastop.

Ob 14. uri se je vila skozi Seice parada športnikov na

igrisče, okrog katerega je bila zbrana velika množica selčanov. Pri nastopu so sodelovali vsi člani TVD „Partizan“ iz Selca, od najmlajših pa do najstarejših. Med izvajanjem sporeda, ki je obsegal 12 točk in se je odvijal brez odmorov, je nastopajoče spremljala godba na pihala. Na prireditvi so kot gostje sodelovali tudi člani TVD „Partizan“ iz Škofje Loke, ki so številne gledalce navdušili z zelo dobro izvajanimi vajami, za kar so jih nagradili z burnim dobravaranjem.

Selčani so z velikim odočevanjem zapuščali po končanem nastopu igrišče z željo, da bi bilo takih telovadnih nastopov še več. Veseli so ker je njihova mladina našla razvedrilo in zabavo pri telesni vzgoji, pri športu, ki ji je tako koristen. Na žalost pa moramo omeniti dejstvo, da kljub velikemu številu gledalcev, nastopu ni prisostoval nihče od krajevnih oblasti niti od drugih političnih organizacij.

Tudi letos bo velika jugoslovanska alpska vožnja na Bledu

Komaj je minila velika mednarodna gorska avto motociklistična dirka na Ljubljani, že so v polnem teku priprave za letošnjo 4. jugoslovansko vožnjo, ki se bo pričela 4. septembra na Bledu. Ze četrto leto bomo imeli priložnost videti najboljše naše motocikliste in avtomobiliste, posebno močno pa bodo letos zastopani tudi inozemci. Ze lani je nastopilo 89 domačih in tujih tekmovalcev ali dvakrat več kot v prvih dveh letih. To je kot lani.

Letos bo proglašena start in cilj pa bo kot prejšnja leta na Bledu. Tekmovalci bodo startali ob 6. uri zjutraj, na cilj pa bodo vožči prišli popoldne. Pričakujemo, da bo število tekmovalcev še večje kot v prvih dveh letih. To je kot lani.

O šabni metulj

Topli pomladanski žarki so to, brez katerega ni prave lepotne na svetu!"

Letel je naprej in dospel do reke, ki je tekla za poljem. Metulj se nikoli ni videl reke, zato je osupil od začudenja.

„Jojo!“ je vzkliknil. „Nad kako čudno zemljo letim!“

Spuštil se je tik do vodne gladine in se radoval zagnal vanjo. Tedaj je uzrl v vodo svojo podobo. Toda ker je bil še mlad in neizkušen, ni vedel, da je to samo njegov odsev, marveč jo je smatral za pravega metulja.

„Ta ima srebrna in zlata krila kot jaz!“ je vzkliknil zadovoljno. Krila so iz

pravega srebra in suhega zlata! Oslepel bom od tega sijaja!“

Vzletel je pod nebo in počasi frfotal nad travnikom. Radoval se je opazoval življenje pod seboj; videl je mravje, ki so na vse kripilje vlekle težka bruna, marljive čebele, sedeče na velikih, pisanih cvetovih, črve, gliste, muhe in mušice.

„Kako grde so te črne in sive živali!“ je dejal metulj. „Nihče ni lepsi od mene, niti cvetice, ker jim manjkata srebro in zlato, brez česar ni prave lepotne na svetu!“

Letel je naprej in dospel do polja, na katerem je pogledal mlado žito. Sredi polja sta se igrala dva metuljčka, dva srebrna cekinčka in sam vase zaljubljeni metulji, ki je že od daleč zagledal.

„Kako revni so metulji, ki ne premorejo zlate barve!“ je zagodnjal. „Samo jaz se le skečem v soncu kot suho zla-

Podoba v vodi mu ni odgovorila.

„Molčiš, grdoba, ker te je sram moje navzočnosti!“ se je zasmehjal metulj. „Ali sedaj vidiš, da se kljub srebrnim in zlatim pikam ne moreš primjerjat z menoj!“

Tedaj se je tudi podoba v vodi zasmehjala. Metulj se je takoj zresnil in jo je jezno pogledal. Toda to je storila tudi podoba v vodi. Brez strahu mu je pogledala v srce oči.

„Torej se smatraš za lepčega od mene!“ je jezno zavil metulj. „Razcapal ti bom krila in izpulli dlako, da ne bo nikjer več sledil o tvoj lepoti!“

Ko je to reklo se je z vso silo zagnal vanj. Strbunčnil je v vodo in izginil pod gladino. Voda je vzvalovela in drobne kapljice so brižnile v zrak. Toda metulja, ki je tako pogumno napadel samega sebe, ni bilo več ven. V strašnih mukah je izdihnil.

ZA BISTRE GLAVICE

Dragi pionirji, spet sem vam pripravil vrsto ugank. Ker imate še počitnice in da ne hoste na Šolo pozabil, bom v vsaki številki objavil za pridne reševalec po eno uganko (raznih oblik) iz računstva, prirodopisa, zgodovine itd. Najboljše rešitve bom ocenjeval, če pa bo več ocen enakih, jih bom žrebal. Pripravil sem tudi tri lepe nagrade.

Za danes sem pripravil vprašanje iz zemljepisa. Bomo videli kdo ga najbolj pozna.

ZEMLJEPIS

Iz naslednjih zlogov A A AL AN AN BA BI BLJA CA DI GA GLI GRAD HRID IN JA JA JA KA KA KO LJU NA NI NI NIK O RA RA RA ROG ROŠ SLO SVI TI TO VE Sestavite naslednja zemljepisna imena: 1.

kraška in gozdna gorska pokrajina med dolino Krke, Bele krajine in Kočevskim poljem, kjer je bilo središče partizanskega gibljana;

2. mesto ob Ohridskem jezeru, ki ima mnogo spomenikov iz bizantske in makedonsko-slovenske dobe;

3. kraj na robu Gorenjske ravnine med Tržičem in Preddvorom, zdravilišče za tuberkulozne bolnike;

4. največji azijski polotok;

5. neutralna alpska država, ki ni daleč od nas;

6. avstrijska

dežela severno od Karavank, kjer se strnjeno živijo Slovenci;

7. majhna država na Balkanskem polotoku;

8. ljudska republika v FLR Jugoslaviji;

9. središče slovenske kulture kakor tudi sedež številnih ustanov za območje vse Ljudske republike Slovenije;

10. glavno mesto Turčije;

11. glavno mesto LR Crne gore!

12. republika - dominij v Britanski skupnosti narodov v Aziji;

13. reka v Severni Ameriki, ki pada z znamenitim slapom, visokim 49 metrov;

14. ena izmed štirih svetovnih velesil, ime je skupno za Anglijo, Škotsko in Irsko.

Ce boste našli prave rešitve in jih vpisali eno pod drugo, vam bodo dale prve črke brane od zgoraj navzdol ime kraja v Sloveniji, ki je počazbeno zdravilišče za bolezni prebavil in srca, ter mineralna voda, ki jo vsi radi pije.

Rešitve pošljite v štirinajstih dneh na uredništvo časopisa „Glas Gorenjske“ in ne pozabite priložiti kupon, ki ga izrežite iz časopisa.

Vas vse najlepše pozdravlja

Naš Kosobrin

ZEMLJEPIS
kupon št. 1

Izšla je prva številka Uradnega vestnika okraja Kranj

1. avgusta je izšla prva skupina organizacij z izvlečkom iz teh računov. V neuradnem delu vestnika se bodo objavljala poročila o delu ljudskih odborov in njihovih organov.

Uradni vestnik okraja Kranj bo torej uradno glasilo nove ljudskega odbora, občin in okrajev. Njihovi predpisi bodo z objavo v vestniku dobili veljavno. Samo odklice Okrajnega ljudskega odbora bodo razen v vestniku objavljeni tudi v Uradnem listu LRS in bodo začeli veljati praviloma z dnem objave v Uradnem listu LRS. Objavljanje predpisov in drugih aktov v Uradnem vestniku bo za ljudske odbore kranjskega okraja reden način uradnega objavljanja.

Naročnike zbira do 15. septembra 1955 uprava Glasu Gorenjske, Kranj Koroška 6.

RAZPIS

Komsija za razpis mesta direktorja pri OLO Kranj razpisuje mesto poslovodje za Kmetijsko zadružno Predstojstvo.

Pogoj: trgovski pomočnik z najmanj 5-letno pomočniško prakso.

Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnjo z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisom je vložiti na Tajništvo Okrajnega ljud. odbora Kranj najkasneje do 1. 9. 1955.

KOMISIJA ZA RAZPIS MESTA DIREKTORJA
OLO KRAJN

Razpis

Komsija za razpis mesta direktorja pri OLO Kranj razpisuje mesto direktorja za Medzadružno lesno industrijsko podjetje Češnjica na Češnjici.

Pogoj: inženir ali tehnik za lesno predelovalno stroko, odnosno strokovnjak za to vrsto proizvodnje z najmanj 5-letno prakso v upravljanju tovarne.

Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnjo z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisom je vložiti na Tajništvo Okrajnega ljud. odbora Kranj najkasneje do 1. 9. 1955.

KOMISIJA ZA RAZPIS MESTA DIREKTORJA
OLO KRAJN

Mali oglasi

Ugodno prodam radio aparat. Naslov v upravi lista.

Prodam radio aparat znamke "Minerva", predvojne izdelave. Naslov v upravi lista.

Prodam mlatilnico. — Franc Kern, Orehotovje 12, Kranj.

Prodam železo-beton. Naslov v upravi lista.

Prodam dobro ohranljeno spalnico. Planina, blok "Tiskanina" Kranj.

Prodam kolo s pomožnim motorjem "Sachse". — Strela Jože, Sutna, Kamnik.

Stavbno parcelo v Hrašči pri Lescah prodam. Naslov v upravi lista.

Zamenjam hišo z vrtom na deželi za primerno stanovanje v Kranju. — Pepca Počačnik, Bistrica 21, Duplje.

Trgovsko podjetje OZZ Kranj išče kalkulant. Prednost imajo trgovski pomočniki z vsaj dveletno prakso. Način službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Brivskega vajenca sprejemam takoj. Krivec Rudolf, Skofja Loka, Stari dvor 28.

Prodam dvodelno kuhinjsko kredenco s pomivalno mizo in garderobo. — Stainer, Kranj, Partizanska cesta.

Kino

Kino Naklo: 20. in 21. avgusta ameriški barvni film "Protiv vsem zastavam". Predstave ob sobotah ob 20. uri in ob nedeljah ob 19. uri.

Kino "Krvave" Cerkle: 20. in 21. avgusta jugoslovanski film "Vesna". Predstave ob sobotah ob 20.30 uri in ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino "Radio" Jesenice: predvaja 19. 8. jugoslovanski film "Ešalon dr. M.", od 20. do 22. 8. francoski barvni film

"Maulin Rouge". 23. 8. do 26. 8. ameriški film "Pot za Cariboo". 27. 8. ameriški film "Slavolok zmage". 21. 8. matineja ameriškega barvnega filma "Veselo in brez skrbi". Predstave razen 21. 8. ki bodo ob 16., 18. in 20. uri ob delavnikih ob 18. in 20. uri in ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

Kino "Plavz" Jesenice: predvaja 19. 8. ameriški puštolovski film "Banditi Korzike". 20. in 21. 8. ameriški film "Pot za Cariboo". Matineja ob 10.30 uri ameriški barvni film "Veselo in brez skrbi". 22. 8. zaprto. 23. in 24. 8. francoski barvni film "Maulin Rouge". 25. 8. zaprto. 26. 8. francoski barvni film "Maulin Rouge". 27. 8. ameriški film "Slavolok zmage". Predstave: 20. 8. ob 19. uri, 21. 8. ob 17. in 19. uri, 27. 8. ob 18. in 20. uri.

Kino Koroška Bela: predvaja 20. in 21. 8. francoski barvni film "Maulin Rouge". 27. 8. ameriški film "Slavolok zmage". Predstave: 20. 8. ob 19. uri, 21. 8. ob 17. in 19. uri, 27. 8. ob 18. in 20. uri.

Objave

Komisija za štipendije pri Svetu za prosveto in kulturo OLO Radovljica obvešča naknadno vse, ki žele štipendije za študij na srednjih, strokovnih in visokih šolah, naj ustrežajo sledeča navodila:

1. Prošnje naj vložijo prosilci iz območja OLO Radovljica na Komisijo za podlejanje štipendij pri Svetu za prosveto in kulturo OLO Kranj in to zaključno do 25. 8. 1955.
2. K prošnji s kratkim življenjepisom je priložiti:
  - a) potrdilo o premoženjskem stanju
  - b) potrdilo o višini prejemanja otroških doklad
  - c) potrdilo o šolanju, šolskem uspehu in opravljenih izpitih.

Prošnje je treba kolikovati z din 180. — državne in 95. — okrajne takse ter vsaka prijava z din 25. —

Zakasnelih in pomanjkljivih prošenj komisija ne bo upoštevala.

Komisija za štipendije pri OLO SPK Radovljica

Svet za prosveto in kulturo pri Ljudskem odboru mestne občine Jesenice

RAZPISUJE

po Temeljnem zakonu o štipendijah (Uradni list FLRJ št. 32-55)

štipendije

1. za kemika
2. za fizika

Z magnetofonom pri pevskih zborih in ansamblih na podeželju (Obisk v Slovenj Gradcu). 15.30 Po naši lepi deželi — Zvone Kržišnik: Srečanje z gobarji in zeliščarji. 16.30 Nedeljski roman — Marcel Giuglaris: Spoštovani gospod Lutka — ponovitev. 17.30 Radijska igra — Hugo Hoffmann: Elektra (ponovitev). 20.30 Športna poročila. 21.15 Mednarodna radijska univerza. 22.15 — 23.00 V svetu ritmov in melodij.

Ponedeljek 22. avgusta: 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 7.30 Cicibanom — dober dan! 7.45 — 8.00 15 minut v valčkovem ritmu. 14.30 Novi film. 14.40 Slovenske narodne in umetne pesmi pojo "Brdniški fantje" vmes igra harmonika A. Stanko. 16.00 Utrinki iz literature — Katharina Mansfield: En dan življenja gospoda Pavnika. 18.00 Na straži! Ce te morje kliče. 18.45 Radijska univerza — A. Podbrekar: O cigaret. 20.30 Kulturni pregled. 20.45 Z letosnjih dubrovniških iger.

Torek 23. avgusta: 6.35 Pisani spored slovenskih narodnih pesmi. 7.40 — 8.00 Pisani zvoki. 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 14.40 Slovenske narodne pesmi igrajo instrumentalni ansambl. 16.00 Utrinki iz literature — Mirail Šolohov: Odlomek iz II. dela "Zorana ledina". 18.00 Zdravstveni nasveti. 18.30 Sportni tednik. 20.00 Zbori po slovenske narodne in umetne pesmi. 20.30 Tedenski zanimivosti — politični pregled. 21.00 Radijska igra — Norman Corwin: Za sina, ko bo imel 20 let — ponovitev.

Sobota 29. avgusta: 6.35 Pred mikrofonom je Kmečka godba in Vaški kvintet. 7.40—8.00 Venček znanih melodij. 13.10 Glasbeni mozaik (pester spored operetne in solistične glasbe). 14.40 Slovenska narodna glasba (Prenos v Zagreb). 16.00 Utrinki iz literature — Vane Brez: Pesmi. 18.00 Okno v svet. 20.30 120 pisanih minut.

Pismene prošnje dostavite podpisani komisiji najkasneje do 15. 9. 1955. — Komisija za podlejanja štipendij pri LO MO Jesenice.

100 uspehov na 1 oglas

v našem tehniku

Radio Ljubljana

Sreda, 24. avgusta: 6.35 Izgrajo Stirje flosarji, pojeta Mija in Stane. 7.30 Pisani drobniči za pionirje. 13.10 Z glasbo v dobro voljo. 14.40 Igra violinist Peter Toškov iz Beograda, pri klavirju Pavel Šivic. 16.00 Utrinki iz literature — Giovani Verga: Psica. 18.10 „Od Triglava do Ohrida“ — pisani spored pesmi in plesov narodov Jugoslavije. 18.45 Zunanje — politični feljton. 20.00 Giuseppe Verdi: Rigoletto, opera v 4 dejanjih. 22.15—23.00 „Jazz cocktail“.

Cetrtek 25. avgusta: — 6.35 V pesmi in plesu med jugoslovanskimi narodi. 12.00 Melodije iz filmov in operet. 14.30 Modni kotiček. 16.20 Koncert po željah. 18.00 Domače aktualnosti. 18.50 Ljudsko — prostveni obzornik. 20.00 „Cetrtek vočer“ domačih pesmi in napevov — sodelujejo prijubljeni ansambl in solisti.

20.45 Literarni večer — Ernest Hemingway: Starci in more. 22.15—23.00 Moderna plesna glasba.

Petak 26. avgusta: 6.35 Lahki spored izvaja Mariborski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbeka. 7.30 Cicibanom — dober dan. 7.45—8.00 Zabavne melodije igra kvartet Robežnik. 13.10 Od včeraj in danes (spored lahke, operetne, zabavne in filmske glasbe.). 14.40 O športu in športnikih. 14.40 Poje mešani zbor Ljubljanski zvon p. v. Slavka Milenciča. 16.00 Utrinki iz literature — B. Traven: Kompanija. 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 18.45 Iz kolektivov za kolektive — Tovarna zdravil "Lek". 20.00 II. dejanje iz opere "Slovo od mladosti" sklad. Danila Svarc. 20.30 Tedenski zanimivosti — politični pregled. 21.00 Oddaja o morju in pomorščakih.

Sobota 29. avgusta: — 6.35 Pred mikrofonom je Kmečka godba in Vaški kvintet. 7.40—8.00 Venček znanih melodij. 13.10 Glasbeni mozaik (pester spored operetne in solistične glasbe). 14.40 Slovenska narodna glasba (Prenos v Zagreb). 16.00 Utrinki iz literature — Vane Brez: Pesmi. 18.00 Okno v svet. 20.30 120 pisanih minut.

„ELEKTRARNA SAVA“ - KRAJN

STARA CESTA 5

SPREJME V SLUŽBO

za obrat HE Rudno - Češnjica

2 KVALIFICIRANA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za obrat HE Pristava - Tržič

1 VISOKOKVALIFICIRANEGA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

1 KVALIFICIRANEGA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za obrat HE Cerkle

1 KVALIFICIRANEGA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za obrat HE Škofja Loka - Binkellj

1 KVALIFICIRANEGA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za obrat HE Kokra - Kranj

2 KVALIFICIRANA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za obrat HE Sava - Kranj

1 VISOKOKVALIFICIRANEGA STROJNIKA - STIKALNIČARJA

za remontno delavnico

1 KVALIFICIRANEGA ELEKTROMEHANIKA - MONTERJA

Za strojnike - stikalničarje je potrebna kvalifikacija iz strojno - ključavnica ali elektro stroke.

Nastop službe takoj!

PLAČA PO TARIFNEM PRAVILNIKU.

Interesenti morajo biti vojaščine prosti

Prošnje z življenjepisom je poslati na upravo podjetja po možnosti takoj.

Osrednji Delavski svet z obratnimi Delavskimi sveti ter Upravni odbor

Železarne Jesenice

na Jesenicah

čestitajo delovnemu kolektivu k 5-letnici delavskega upravljanja z željo, da bi v prihodnje še bolj uspešno upravljali svojo tovarno

Televizijske prejemnike in oddajnike bodo proizvajali v Ljubljani

Zvezčer, ko v mestu ugasnilo luči, sveti nad Ljubljano s številnimi svetilkami mogočni nebobičnik in oživi kavarna v najvišjem nadstropju nebobičnika. Kmalu je kavarna polna zasopljenih gostov. Pogledujejo proti „Litostroju“ na obrišce gozdčkov okoli ljubljanskega gradu, natakarji pa se z veliko brzino pozibavajo v kavarni in na terasi, medtem ko nosijo gostom turško kavo, limonado itd.

10 metrov proč od mesta, kjer prodajajo sladoled, vodi iz kavarne stopnišče do vrat, na katerih ni videti nič posebnega, niti kakšnega majhnega napisa. Le skoraj neopazno majhen gumb za zvonec in nič drugega.

Kaj se skriva za temi vrati? Bar, skladische ali kaj?

Nič od vsega tega. Koliko Ljubljancov pošije svojo kavo v nebobičniku, poklicajo natakarja, plačajo, pogledajo na skoraj zanemarjeni vrata in nite do dvigala, da se pripeljejo spet na lastno! Koliko Ljubljancov gre

mimo teh vrat, in ne slušati nini najmanj, kaj se skriva za njimi. Samo tisti, ki vedo kaj je sodobna tehnika, se vprašujejo, čemu služi televizijska antena na vrhu nebobičnika, ko vendar pri nas še nimamo televizije?

Smo že na poti, da bomo odkrili „tajnost“, kaj je za temi vrati.

Vsač dan za temi vrati skupe ljudi gledajo in poslušajo televizijski spored iz Italije. To je eksperimentalna skupina ljudi Instituta za elektroveze v Ljubljani. Že 6 let je televizijski laboratorij, v katerem se odgajajo kadri mladih strokovnjakov za našo domačo televizijsko ero, ki šele vzhaja, seveda počasi, vendar pa vsi upajajo, da bo, verjetno prav ta laboratorij tisti, iz katerega bodo v nekaj letih oddajali prvi program naše televizije za javnost.

Tu so izdelali že več televizijskih kamер za snemanje, naredili so tudi že nekaj prijemnikov, zdaj pa bodo kmalu zaključili z deli lastnega

televizijskega oddajnika. Kot vidimo je to precejšnje pionirsko delo, ki utira pot stvari, ki trka na naša vrata že s precejšnjo zakasnitvijo.

Danes še ne moremo govoriti, da bo že jutri začel z delom nek naš televizijski studio, da bomo že jutri imeli lasten program in ga prenashali s svojimi, domačimi kamерami in oddajniki. Lahko pa govorimo o skupini ljudi, ki je že mnogo tega naredila in ki vsakodnevno oži pot do uvedbe televizije pri nas. Torej je televizijska stvar najkrajše prihodnosti. Njen rojstni dan je pozan. Televizija se je rodila že 1949. leta, v Ljubljani pa štiri leta pozneje, 1953. leta. Na prvih mednarodnih razstavah v Ljubljani je že več kot 17.000 ljudi gledalo prve domače televizijske prenose, na domačih sprejemnikih pa lahko v Istri, Sloveniji in Slovenskem Primorju spremajo tudi televizijske oddaje iz Italije.

Televizija ni več luksus, temveč je sodobnemu človeku potrebna. V ZDA imajo že 24 milijonov televizijskih aparatov. V Angliji stane danes televizijski prejemnikov okoli 85.000 dinarjev. V Evropi pa imajo največ televizijskih naročnikov v Angliji, potem v Franciji, Nemčiji, Nizozemski, Svici, Italiji, Češkoslovaški in SSSR.

Prvo televizijsko oddajno postajo so zgradili v Londonu leta 1937. Cloveh je sicer že pred 80 leti prišel na misel, da bi prenasel slike v daljino. Kljub temu pa je televiziji pri nas še v povojih. Opačamo pa že, da bo tudi televizijska

Kako dolgo se obdrži film?

Znano je že, da je „življenska doba“ filma zelo kratka in to je nemovno velika pomanjkljivost. Pri večini filmov pride že po dvajset ali nekaj več letih do kemičnih sprememb, slike postanejo nejasne in sčasoma izginejo. Vzrok temu so menda majhne količine natrona, ki kljub izpirjanju ostanejo na filmu še po fiksiranju. Da bi se temu v bodoči izognili, so na vse načine delali poizkusi, da bi natron povsem odstranili in tem podaljšali „življensko dobo“ filmov. Vendar doslej zadovoljivega uspeha še ni bilo.

Ker torej kemičnim potom niso mogli doseči zaželenega, so hoteli filmu podaljšati „življensko dobo“ po mehanični poti. Kinoteke hranijo

filme v posebnih prostorih, kjer je temperatura stalno 10 stopinj Celzija, v zraku pa nič več kot 5% vlage. Kadar pa hočejo film predvajati, ga morajo vseeno vzeti iz tega prostora, kar filmu seveda škoduje.

Končno pa ni še dolgo tega, kar so iznašli za izdelavo filmskega traku popolnoma novo surovino, ki zagotavlja filmom večnost! V mislih imamo „metazikloril“, ki močno prekaša nitratni in acetatni film. Film, ki je narejen iz tega materiala, drži od 300 do 500 let, z nadaljnjam kopiranjem pa se njegova življenska doba podaljša vse do 2000 let in čez Odliku tega materiala je še v tem, da je nezgorljiv in je tudi močnejši od dosedanjih filmskih trakov.

ZANIMIVOSTI

V ENEM LETU 35 MILIJONOV VEČ LJUDI NA SVETU

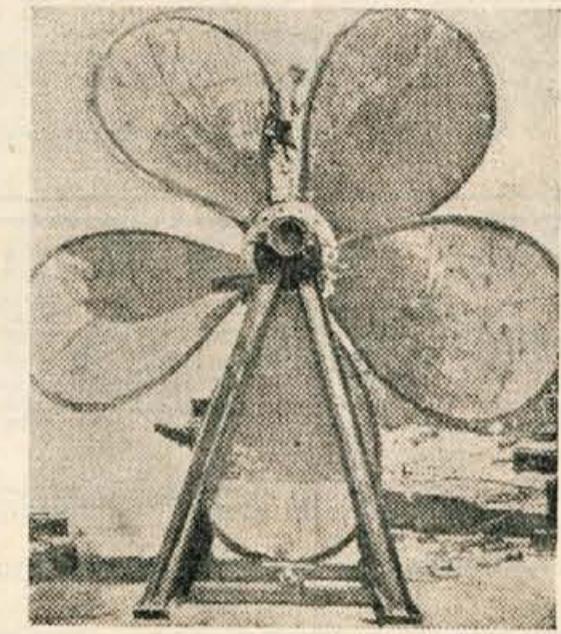
Statistični urad Združenih narodov navaja v svojem zadnjem poročilu, da je znašalo koncem prvega polletja 1954 število vsega prebivalstva na svetu 2528 milijonov. Od teh jih živi v Evropi, ne vstevši Sovjetsko zvezo, 408 milijonov, v Aziji, brez Sovjetske zveze, 1323 milijonov, v Severni Ameriki 233 milijonov, v Južni Ameriki 121 milijonov, v Sovjetski zvezi 214 milijonov in v Oceaniji 14 milijonov. Stabilo svetovnega prebivalstva se je pomnožilo v enem letu za 35 milijonov.

. VSAK DAN GRMI 44.000-KRAT

Iz nedavnega poročila ameriškega ministra za letalstvo povzemamo, da nastane na vsem svetu letno 16 milijonov grmi, torej približno 44.000 dnevno. Vsako sekundo se zabilski streli 360.000-krat. Največkrat grmi v srednji Braziliji, (110 dni v letu), dalje v Panami (135 dni), v Južni Mehiki (140 dni), v Kongu (150 dni) in na Javi (220 dni). Redko grmi na polarnih področjih, v Sahari in v Arabski puščavi (poprečno štirikrat na leto). Na severnem delu zahodne obale Amerike do 32. severnega vzorednika ter v Avstraliji in srednjem Cilu pa niti vsako leto ne grmi.

VELIKANSKI LADIJSKI VIJAK

Slika nam kaže enega od širih velikanskih ladijskih vijakov, ki so namenjeni za veliko ameriško letalonosilko „USS Forrestal“. Vijaki so preveliki, da bi jih lahko prepeljali do ladjevnice Newport News

Nekaj o ognjenikih

Zemeljska skorja, ki se je hitro pada na zemljo in ludila mnogokrat predteta, bila mnogokrat predteta pod vplivom vulkanskih sil. Gmote lave, žarečega pepela, plinov in raztopljenih rudnin, so se razlivale po zemeljski površini. Izbruhni so bili temujši, čim dalje časa je ta ali oni ognjenik miroval. Ob strašnem izbruhu ognjenika Karakatu leta 1883 sta odleteli dve tretjini gore v Indijski ocean. Indijski ocean je takrat valil do 40 metrov visoke valove, ki so jih čutili celo ob francoski atlantski obali. Nekaj podobnega se je zgodilo leta 1902 na otoku Martinique, ko je začel bruhati ognjenik Mont Pelle. V nekaj minutah je bilo porušeno bogato mesto St. Pierre in vsi prebivalci, blizu 30.000 jih je našlo smrt v lavi in žarečem pepelu. Nenadost te katastrofe je v zgodovini vulkanov edinstvena. Najbrž je bil ta oblak — mešanica plinov in žarečega pepela — pretežak, da bi se dvignil v zračne višave. Zato se je kot lava valil iz ognjenega žrela.

Istega leta je začel bruhati ognjenik Santa Maria v Guatemaši. Lava je zazila področje 14 kilometrov na okrog. V zadnjih desetletjih je izgubilo življenje ob bruhaju ognjenikov kakih 20.000 ljudi. Ognjeniki so torej sovražniki človeštva. Žareči pepel je nevarnejši od lave. Ta zelo

Proti ognjenikom je človek brez moči. Nikoli ni mogoče v naprej povedati, kdaj bo ognjenik bruhal. Vulkanizem ni nameč vedno v zvezi s krajevnimi potresi. V vecini primerov pa nastanejo potresi na področju ognjenikov pred njihovim bruhanjem. Leta 1908 je nastal strašen potres v Messini. Blizjni ognjenik Etna je takrat popolnoma miroval.

Na zemlji je nad 10.000 ognjenikov in od teh jih bruha kdaj pa kdaj kakih 500. Strokovnjaki domnevajo, da je treba bruhanje ognjenikov prisposati predvsem vodi, ki prodira v njihova žrela, kjer se pod močnim vrtiskom izgreje nad vrelisce. Ce pritisk popusti, se spremeni voda v paro, ki potrebuje nad tisočkrat več prostora, in na ta način nastane splošna eksplozija, ki izzove bruhanje ognjenika.

Na zemlji je nad 10.000 ognjenikov in od teh jih bruha kdaj pa kdaj kakih 500. Strokovnjaki domnevajo, da je treba bruhanje ognjenikov prisposati predvsem vodi, ki prodira v njihova žrela, kjer se pod močnim vrtiskom izgreje nad vrelisce. Ce pritisk popusti, se spremeni voda v paro, ki potrebuje nad tisočkrat več prostora, in na ta način nastane splošna eksplozija, ki izzove bruhanje ognjenika.

A oče onega punčeta (lepa je res!) razen dela in kopice otrok nima ničesar.

— Fant, budi pameten! Kaj bodo rekli ljudje? — ga je svaril stari Emerson. Pod izrazom „ljudje“ je namreč mislil samo ljudi svoje vrste in višje od njega. Vse, kar je bil niže od njega, je zaničeval.

Irwing ga ni poslušal. Končno je oče le privolil, da sme povabiti Mary na posestvo v bližini Londona. Mislij je, da se bo fant, ko bo nekaj dni z njo „izmorel“ (tako je pravilno) in se po potem naveličal, si izbral drugo, po bogastvu in družabnem ugledu njemu primerno. Tega pa seveda Irwingu ni povedal.

Pojedla sta in nato odsila v park. Na zahodu se je zlatorumena svetloba topila v večer. Šla sta z roko v roki kakor dva otroka in bela steza je komaj slišno pela pod njunimi koraki.

Ob umetnem ribniku, v katerem so se zrcalile zvezde, sta se ustavila.

— Kakšna tišina, — je rekla Mary.

Take tišine ni bila vajena. Vso svojo mladost je preživel v predmestju Londona. Puste sive hiše. Prah. Vonj velenstvenega predmestja. Tu pa je zemlja dihalo poletje in bilo ji je, kakor da podrhteva kakor njen telo od neznane slasti.

Z bližnjih travnikov in polj so se oglašali murni.

— Rada bi šla tja med polja, — je zašepetal.

In sta šla.

Objemala ju je poletna noč s svojim opojem. Kakor iz velikega diamanta izbrušena kupola je nad njima sijalo nebo. Milliarde, milliarde zvezd — safir pri safiru. Nad Londonom pa so tako redke. Vpija jih prah in megla Temze. In kadar te ni, jih redčijo bleščete se cestne luči. Tu pa je pokrajina, taka kakor je vekomaj bila, ujeta v vsemir noči.

Hodila sta. Dolgo hodila in s travnikov so peli murni in njim so odpevale zvezde. Zavila sta proti gozdčiku, ki se je s svojim temnim valovitim vrhom dotikal zvezd.

Tudi ta gozd je bil last Irwingovega očeta. Obkrožal je večje umetno jezero. Ze Irwingov ded je dal zajeziti majhno dolinico in jo spremenil v jezero.

— Kako lepo je tu, — je rečla.

— Lahko bi se kopala. Noč je topla.

— Nisam kopalne obleke s seboj, Irwing.

— Lahko bi se gola. Nihče naju ne bo videl.

— Ne, ne, ne...

— Mary, — je zašepetal in jo toplo poljubil.

Privila se je k njemu.

Ni se mogel premagati.

— Nikar, Irwing.

— Mary, ljubim te.

— Tudi jaz. Toda...

— Mary...

Glas mu je vzdruhtel v strasten šepet.

— Rad bi imel otroka s teboj.

— Ne, Irwing. Tvoji ga ne bodo priznali. Vem, da me ne marajo.

— O tem bom odločil jaz. Moja žena boš.

Tako je zvezčega dne prišla. Čakal jo je z avtomobilom na postaji in jo odpeljal v Vilo na posestvo. Sonce je pravkar zahajalo in v preprosti sinji obleki se mu je zdela lepa kakor še nikoli.

Okopala se je. Nato jima je stara oskrbnica Luisa servirala večerjo na terasi.